

REFERENCES

1. Bezpalko O. V. (2003). Sotsialna pedahohika v skhemakh i tablytsyakh. Navchalnyy posibnyk : tsentr navchalnoyi literatury [in Ukrainian].
2. Lukashevych M.P. (1998) Sotsializatsiya: IZMN [in Ukrainian].
3. Orban-Lembryk L.E. (2006) Sotsialna psykholohiya: Pidruchnyk: U 2 kn. Kn.1: Sotsialna psykholohiya osobystosti i spilkuvannya [in Ukrainian].
4. Holovatyy N.F. Sotsyolohyya molodězhy. MAUP [in Ukrainian].
5. Karpenko, O. H. (2008) Profesiyna pidhotovka maybutnikh sotsialnykh pratsivnykiv v umovakh universytet-skoyi osvity : dys. d-ra ped. nauk / O. H. Karpenko. [in Ukrainian].
6. Sotsialna robota v Ukrayini (2000). Pershi kroky/ Za red. V. Poltavtsya. - "KM Akademiya".[in Ukrainian].

(англійською перекладено автором статті)

УДК 373.3/.5.015.31:613

ГРИГОРЕНКО Григорій

канд. пед. наук, доцент кафедри методик викладання спортивно-педагогічних дисциплін, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

вул. Г. Батюка, 19, м. Слов'янськ, Україна, 84116

E-mail: g.v.grigorenko@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ТА ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я В СТРУКТУРІ ДІЯЛЬНОСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Анотація. Стаття носить аналітичну спрямованість. Досліджується процес формування ціннісного ставлення до здоров'я та ствердження здорового способу життя як підґрунтя для формування фізичних, психічних, духовних, соціальних складників особистості. Актуальність теми дослідження обумовлена процесами трансформації сучасного суспільства, які детермінують формування світоглядних переконань, ціннісних орієнтацій, ціннісних ставлень та відповідних їм моделей поведінки сучасного молодого покоління. Надано теоретичний аналіз державних документів, наукових поглядів та проведених досліджень, які проводились на базі закладів загальної середньої освіти міста. Формування в освітньому середовищі позитивного ставлення до фізичного виховання, здорового способу життя школярів розглядали Г.Безверхня, В.Григоренко, Т.Круцевич, Я.Кравчук, В.Лисяк, С.Омельченко, С.Сингаєвський та інші.

© Григоренко Г., 2019

Зазначається, що нова українська школа повинна формувати культуру здоров'я своїх учнів, яка є потужним духовно-ціннісним чинником загальнолюдської культури людини. Актуальним питанням реформування освіти є також надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами.

Освітнє середовище, застосування інтерактивних педагогічних технологій та формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді є гуманістичною моделлю освіти. На основі особистісно орієнтованого виховання учнів можливе не тільки навчання, але й корекція та самовдосконалення під керівництвом вчителя. Автором зазначається високий рівень ефективності впливу здоров'ярозвиваючих освітньо-виховних ігор з формування здорового способу життя та ціннісного ставлення до здоров'я, мотивації до фізичного виховання та здорового способу життя учнів в структурі освітнього середовища та діяльності нової української школи. Формування ціннісного ставлення до здоров'я є наскрізним завданням сучасного освітнього закладу, основою якого є педагогіка партнерства. Створення особистісно орієнтованого підходу, формування компетентнісної, підготовленої до життя особистості учня у освітньому, виховному процесах підтверджують, як зазначено у концептуальних положеннях нової української школи, необхідність докорінної реформи освіти.

Ключові слова: здоровий спосіб життя, культура здоров'я, цінність, нова українська школа, освітнє середовище, мотивація.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Процес формування ціннісного ставлення до свого здоров'я й ствердження здорового способу життя є невід'ємною частиною Національної програми виховання дітей та учнівської молоді в Україні. В ній зазначено, що «ціннісне ставлення до свого фізичного «Я» характеризує вміння особистості позитивно оцінювати свою зовнішність, тілобудову, поставу, розвиток рухових здібностей, фізичну витривалість, високу працездатність, функціональну спроможність, швидке відновлення сил після фізичного навантаження, статеvu належність, гігієнічні навички, корисні звички, стан свого здоров'я, турботу про безпеку власної життєдіяльності, здоровий спосіб життя, активний відпочинок, вольові риси особистості»[8]. Актуальність теми дослідження обумовлена процесами трансформації сучасного суспільства, які детермінують формування світоглядних переконань, ціннісних орієнтацій та відповідних їм моделей поведінки сучасного молодого покоління, які відмінні від тих, що були характерні для старших поколінь. У зв'язку з цим актуалізується проблема духовності в особистісному та середовищному вимірах, а також

завдання виховання загальнолюдських цінностей, здорового способу життя та ціннісного ставлення до здоров'я у підростаючого покоління українського суспільства[1; 2; 3; 4; 6; 7; 9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Здоровий спосіб життя людини передбачає створення та реалізацію усвідомлених нею сукупності заходів, ціннісних духовно-соматичних орієнтацій, які необхідні для утворення соціальних, здоров'ярозвиваючих умов її життєдіяльності, працездатності, суспільно-соціальної самореалізації, що формуються в процесі діяльності освітнього навчального закладу [3; 4; 5; 6; 7; 8; 9].

У оновленому Законі України «Про освіту» констатується, що «метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству»[5].

У ст. 5 Закону України «Про загальну середню освіту» зазначається, що одним із завдань закладів загальної середньої освіти є «виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів (вихованців)» [4].

Концепція нової української школи визначає дев'ять ключових компонентів, які складають основну її формулу, серед яких «наскрізний процес виховання, який формує цінності»[6].

І.Бех на основі змісту освіти і виховання довів духовно-ціннісну сутність психосоматичного здоров'я людини[1, с.222], визначив систему особистісно-соціальних мотиваторів його розвитку і збереження[1, с.216], обґрунтував шляхи особистісно орієнтованого формування ціннісного ставлення до цього феномену [1, с.218-219] як інструменту вирішення життєвих проблем людини.

В.Григоренко здоровий спосіб життя розглядає як «...динамічну систему ціннісних орієнтацій, установок, духовності, дій, мотивів, потреб, обмежень, загартовуючих тіло процедур, пов'язаних з реалізацією оздоровчого режиму і зниження ризику захворюваності (психічної, соматичної). Означений динамічний режим (спосіб життя) свідомої, добровільно обраної поведінки особистості включає фізичні навантаження (індивідуально визначені), раціональне харчування, фізіологічно

оптимальний сон, оптимальний режим психоемоційних, інтелектуальних, психомоторних навантажень і відпочинку (рекреації), нервово-м'язову та психоемоційну релаксацію, підготовленість у сфері конфліктології, акмеології, кінезіології, відсутність (профілактика) шкідливих звичок, адекватна самооцінка» [2, с. 16].

Формулювання цілей статті: аналіз особливостей формування здорового способу життя та ціннісного ставлення до здоров'я в структурі діяльності нової української школи. Дослідження проводились на базі закладів загальної середньої освіти міста, під час якого було проаналізовано зміст основних державних документів про освіту, науково-педагогічної, методичної літератури; були застосовані емпіричні методи дослідження: педагогічні спостереження, опитування та методи статистичного опрацювання отриманих даних.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сучасна українська школа має не лише давати знання, але й формувати культуру здоров'я своїх учнів, яка є потужним духовно-ціннісним чинником загальнолюдської культури людини, що об'єктивно відображає рівень цивілізаційного розвитку суспільства, його перспективу на майбутнє. Реформи, що відбуваються у сучасному освітньому процесі, згідно положень Нової української школи, передбачають необхідність створення освітнього середовища та умов плідної співпраці між учасниками цього процесу, основою якого є педагогіка партнерства. У Концепції зазначено, що педагогіка партнерства це – «спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками» [6]. Ми вважаємо, що саме школа, сім'я та оточуюче середовище мають широкий спектр можливостей впливу на формування ціннісного ставлення до здоров'я підростаючого покоління, в основу якого покладені інноваційні, особистісно зорієнтовані підходи у освітньому процесі, національні традиції виховання у сім'ї, рівний доступ до освітніх послуг осіб з особливими потребами тощо.

Виходячи з базових положень Концепції «Нова українська школа», Закону «Про освіту» зазначаємо, що актуальним питанням є надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами. Саме вони є об'єктивною основою організації навчання та виховання, супроводу дитини у цьому процесі. Вчитель оперативно реалізує гарантовану допомогу дитині з особливими освітніми потребами у вирішенні індивідуальних пізнавальних, духовних, психомоторних, психосоматичних, поведінкових проблем, які пов'язані із станом їх соціального, психосоматичного та духовного здоров'я.

Формування здорового способу життя та ціннісного ставлення до здоров'я передбачає створення позитивної мотивації на здоровий спосіб

життя у дітей та молоді. За результатами опитування учнів лише 14% школярів постійно ведуть активний, здоровий спосіб життя; 34% учнів вважають його достатньо активним; 52% характеризують свій спосіб життя як малорухливий. Уроки фізичної культури, як основну форму навчальної роботи з формування культури здоров'я, вважають корисними та необхідними для себе 78% учнів; 18% учнів мають скептичне ставлення, але здатні його змінити, якщо буде досягнуто позитивний результат; 4% респондентів не знаходять зацікавленості та користі в означених уроках.

У «Концепції формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді» зазначається, що методологічною основою формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді є гуманістична модель освіти, сутність якої полягає у створенні сприятливої соціокультурної ситуації, готовності до формування у них суспільно значущої смислоціннісної життєвої стратегії. Рівень цієї готовності характеризується здатністю дітей та молоді перетворювати зовнішні вимоги на внутрішні спонуки, мотиви поведінки з пробудженням їх самосвідомості і відповідальності за власну культуру здоров'я. Поняття «здоровий спосіб життя» розглядається у співвідношеннях тріади: здоров'я – здоровий спосіб життя – культура здоров'я [7].

На основі особистісно орієнтованого виховання учнів, закономірностей та особливостей структурування інноваційного педагогічного інструментарію, ми змогли максимально підняти рівень ефективності впливу здоров'ярозвиваючих освітньо-виховних ігор із формування здорового способу життя та ціннісного ставлення до здоров'я, мотивації до фізичного виховання учнів в структурі діяльності нової української школи. Нами системно впроваджувалися: - операційно-комплексні ігри в структурі здоров'ярозвиваючих технологій, які спрямовувалися на формування у школярів практичних соціальних, гігієнічних, психомоторних та інтерактивних навичок здоров'ятворчості, які є актуальними в реальних умовах життя в сфері освіти, самовиховання, самоосвіти, соціального, духовного саморозвитку, фізичного виховання, соціальної самореалізації; - рольові ігри використовувалися з метою формування у учнів соціально-ціннісного саногенного мислення; здоров'ятворчого світогляду; стратегій здорового способу життя; культури здоров'я особистості в її праксіологічному аспекті; здатності до здоров'ярозвиваючої рефлексії, самоактуалізації; мотивації успішності та здоров'ятворчої самореалізації; - здоров'ятворчий театр використовувався з метою формування здатності до здоров'ятворчої ситуативно-варіативної діяльності в умовах освітньо-оздоровчого середовища школи, сім'ї, дозвілля, канікулярного часу як форма реалізації соціальних, емоційно

збагачених виховних впливів на школярів в процесі системного розвитку їх ціннісного відношення до особистісного здоров'я.

Зазначаємо, що властивості взаємозв'язків в структурі інтерактивних педагогічних технологій обумовлюють організаційно-педагогічні умови інтеграції в свідомості учнів таких особистісних якостей, як:

- ціннісні орієнтації в сфері розвитку і збереження психосоматичного здоров'я;

- психосоматичне здоров'я постає як категорія «для досягнення життєво актуальних результатів»;

- усвідомлення культури здоров'я як світоглядної суспільної та соціальної цінності;

- розуміння культури здоров'я як єдиної особистісно-суспільної умови оптимальної соціальної самореалізації людини [3].

Спираючись на дані опитування учнів, ми можемо виділити шляхи отримання необхідних знань з формування здорового способу життя та ціннісного ставлення до здоров'я. 91% респондентів зазначили, що вони отримують необхідну інформацію про цінність здоров'я під час занять, із популярної літератури, засобів масової інформації, з мережі Інтернет, спеціальних спортивних телевізійних передач, зустрічей з видатними спортсменами свого регіону тощо. Для 32% учнів спонуканням до свого фізичного вдосконалення та ціннісного ставлення до здоров'я є приклад вчителів фізичної культури, тренерів, керівників гуртків. Сімейні традиції, які сприяють здоровому способу життя, піклуванню за своє здоров'я зазначили 29% учнів. 8% учнів самостійно почали займатися фізичним вдосконаленням під впливом однолітків, які свій вільний час проводять на спортивному або тренажерному майданчику.

Формування здорового способу життя та ціннісного ставлення до здоров'я є наскрізним завданням сучасного освітнього закладу. Навчальна робота є основною, але її потрібно спрямовувати на інтерактивну, а саме, роботу в групах, де кожному учневі буде надана можливість скласти особистий іспит на знання та вміння під час виконання вправ, складання тестів тощо. Доцільними будуть практичні рекомендації щодо організації рухливого режиму дня школярів класним керівникам для організації позакласної роботи та батькам у організації дозвілля.

Практичні рекомендації батькам були адаптовані до рівня можливих умов їх виконання у житті сім'ї, під час відпочинку. Слід зауважити, що саме теза «здоров'я та сформована культура здоров'я особистості складають її здоровий спосіб життя» повинні бути основним лейтмотивом у спільній роботі школи та батьків. Не тільки рекомендації щодо рухливого режиму, раціонального та здорового харчування, віртуальні заняття з вивчення основ туристичної подорожі на незначні відстані, але й

реальні мандрівки дітей з батьками, залучення батьківської спільноти до фізкультурно-масових заходів сприяють формуванню колективу класу, гуртка, відповідальності та взаємодопомоги дорослих та дітей, підвищує щільність рухливої діяльності.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Дослідження означеної проблеми зумовлені піклуванням про здоровий спосіб життя та завданнями державних програм, які потрібно вирішувати у освітньому просторі сучасного навчального закладу. Саме створення особистісно орієнтованого підходу, формування компетентнісної, підготовленої до життя особистості учня у освітньому, виховному процесах підтверджують, як зазначено у концептуальних положеннях нової української школи, необхідність докорінної реформи освіти, що зупинить негативні тенденції, зробить сучасною українську школу. Перспективними питаннями подальших наукових досліджень вбачаємо розробку методичних та практичних рекомендацій вчителям початкової школи з питань формування культури здоров'я особистості школярів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 2: Особистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади. К. : Лебідь, 2003. 344 с.
2. Григоренко В.Г. Зміст педагогічних принципів структурування інтерактивних виховних технологій особистісно орієнтованого формування культури здоров'я учнів загальноосвітньої школи. *Проблеми трудової і професійної підготовки*: наук.-метод.зб. / відповід. редактор і укладач В.В.Стешенко. Слов'янськ, СДПУ, 2010. Вип. 15. 181 с.
3. Григоренко Г.В. Здоров'ятворча компетентність підлітків та умови її формування в соціально-педагогічній діяльності загальноосвітнього навчального закладу: монографія. Слов'янськ : вид-во Б.І. Маторіна, 2016. 315 с.
4. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <https://osvita.ua/legislation/law/2232/> (дата звернення: 09.09.2019).
5. Закон України «Про освіту». (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39. URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>(дата звернення: 09.09.2019).
6. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення: 09.09.2019).
7. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді. «Завуч». 2004. № 28. С.23–28.
8. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. *Світ виховання*. 2004. № 4 (5). С. 6 – 31.

9. Омельченко С. О. Соціалізація дітей і підлітків засобами освітньо-виховної оздоровчої роботи: навч.-метод. посіб. Слов'янськ: Вид. центр ДВНЗ «ДДПУ», 2014. 208 с.

Стаття надійшла до редакції 30.07.2019.

ГРИГОРЕНКО Григорий

канд. пед. наук, доцент кафедри методик преподавания спортивно-педагогических дисциплин ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет» (г. Славянск, Украина)

ул. Генерала Батюка, 19, Славянск, Украина, 84116

E-mail: g.v.grigorenko@ukr.net

ФОРМИРОВАНИЕ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ И ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ К ЗДОРОВЬЮ В СТРУКТУРЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НОВОЙ УКРАИНСКОЙ ШКОЛЫ

Резюме. Стаття носить аналітичний характер. Исследуется процесс формирования ценностного отношения к здоровью и утверждение здорового образа жизни как основы для формирования физических, психических, духовных, социальных составляющих личности учащихся. Актуальность темы исследования обусловлена процессами формирования мировоззренческих убеждений, духовных, ценностных ориентаций и соответствующих им моделей поведения. Автором представлен краткий теоретический анализ государственных документов, научных взглядов и исследований, проведенных на базе учреждений образования города. Вопросы формирования в образовательной среде позитивного отношения к физическому воспитанию, здорового образа жизни школьников рассматривали Г.Безверхняя, В.Григоренко, Т.Круцевич, Я.Кравчук, В.Лысяк, С.Омельченко, С.Сингаевский и другие.

Отмечается, что новая украинская школа должна формировать культуру здоровья учащихся, которая является мощным духовно-ценностным фактором общечеловеческой культуры. Актуальным вопросом реформирования образования является предоставление психолого-педагогических и коррекционно-развивающих услуг учащимся с особыми образовательными потребностями. Образовательная среда, применение интерактивных педагогических технологий и формирование положительной мотивации на здоровый образ жизни у детей и молодежи является гуманистической моделью образования. На основе личностно ориентированного воспитания учащихся возможна коррекция, самоусовершенствование под руководством учителя. Отмечается эффективность воздействия здоровьеразвивающих образовательно-воспитательных игр по формированию здорового образа жизни и ценностного отношения к здоровью, мотивации к физическому

воспитанию и здоровому образу жизни учащихся в структуре деятельности новой украинской школы. Формирование ценностного отношения учащихся к собственному здоровью является задачей образовательного учреждения, основой которого является педагогика партнерства, основным лейтмотивом в совместной работе школы и родителей. Личностно ориентированный подход, системное формирование компетентностного, подготовленного к жизни ученика в образовательном и воспитательном процессах подтверждают необходимость проведения коренной реформы образования, создания новой украинской школы.

Ключевые слова: здоровый образ жизни, культура здоровья, ценность, новая украинская школа, образовательная среда, мотивация.

HRUHORENKO Hryhoryi

Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor of the Department of Methods of Teaching Sports and Pedagogical Disciplines Higher Educational Establishment «Donbass State Pedagogical University», Slavyansk, [Ukraine](#)

Gen. Batyuk str., 19, Slavyansk, Ukraine, 84116

E-mail: g.v.grigorenco@ukr.net

FORMING OF THE HEALTHY LIFESTYLE AND VALUABLE ATTITUDE TO HEALTH IN THE STRUCTURE OF ACTIVITY OF NEW UKRAINIAN SCHOOL

Abstract. Introduction. The article is analytical. The relevance of the topic of research is due to the processes of transformation of modern society, which determine the formation of worldviews, attitudes, values and corresponding behaviors of the modern young generation.

Analysis of publications. Issues of formation in the educational environment of the positive attitude of students to physical education were considered by G. Bezverkhnya, V. Grigorenko, T. Krutsevich, Y. Kravchuk, V. Lysyak, S. Omelchenko, S. Syngayevsky and others. Theoretical analysis of state documents, scientific views and researches conducted on the basis of institutions of general secondary education of the city is given.

Purpose. The process of formation of value attitude to health and affirmation of healthy lifestyle as a basis for formation of physical, mental, spiritual, social constituents of personality are investigated.

Results. It is noted that the new Ukrainian school should shape the culture of health of its students, which is a powerful spiritual and value factor of human culture. A topical issue of educational reform is the provision of psychological-pedagogical and correctional-developmental services to a person with special educational needs. The educational environment, the use of interactive pedagogical technologies and the formation of positive motivation for healthy lifestyles in children and young people are a humanistic model of education. Not only learning but also correction and self-improvement under the guidance of

the teacher are possible on the basis of student-centered personal education. There is a high level of effectiveness of influence of health-developing educational games on formation of healthy lifestyle and value attitude to health, motivation to physical education and healthy lifestyle of students in the structure of activity of the new Ukrainian school. Forming a value-based attitude to health is a cross-cutting challenge for a modern educational institution, the foundation of which is the pedagogy of partnership.

Conclusion. The creation of a person-centered approach, the formation of a competent, life-prepared student in the educational and educational processes confirm, as stated in the conceptual provisions of the new Ukrainian school, the need for radical reform of education.

Key words: healthy lifestyle, culture of health, value, new Ukrainian school, educational environment, motivation.

REFERENCES

1. Bekh, I.D. (2003). *Vykhovannya osobystosti: U 2 kn. Kn. 2: Osobystisno oriyentovanyy pidkhid* [Personal education]. K. : Lebid [in Ukrainian].

2. Hryhorenko, V.H. (2010). *Zmist pedahohichnykh pryntsyviv strukturuvannya interaktyvnykh vykhovnykh tekhnolohiy osobystisno oriyentovanoho formuvannya kultury zdorovya uchniv zahalnoosvitnoyi shkoly* [Content of pedagogical principles of structuring interactive educational technologies of personally oriented formation of health culture of students of secondary school]. *Problemy trudovoyi i profesiynoyi pidhotovky – Problems of labor and vocational training. V.V. Steshenko(Ed). Sloviansk, SDPU* [in Ukrainian].

3. Hryhorenko, H.V. (2016). *Zdorovyatvorcha kompetentnist pidlitkiv ta umovy yiyi formuvannya v sotsialno-pedahohichniy diyalnosti zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu* [Adolescent health competence and conditions for its formation in social and pedagogical activity of a comprehensive educational institution]. Slovyansk : vyd-vo B.I. Matorina [in Ukrainian].

4. *Zakon Ukrayiny «Pro zahalnu serednyu osvitu»*. [Law of Ukraine «On General Secondary Education»]. Retrieved from <https://osvita.ua/legislation/law/2232/> [in Ukrainian].

5. *Zakon Ukrayiny «Pro osvitu»* (2017). [The Law of Ukraine «On Education»]. Retrieved from http://osvita.ua/legislation/law/2231 [in Ukrainian].

6. *Kontseptsiya «Nova ukrayinska shkola»*. [The concept of the New Ukrainian School]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> [in Ukrainian].

7. *Kontseptsiya formuvannya pozytyvnoyi motyvatsiyi na zdorovyy sposib zhyttya u ditey ta molodi* (2004). [The concept of forming positive motivation for healthy lifestyle in children and young people]. «*Zavuch*» – «*Head teacher*». 28.23-28. [in Ukrainian].

8. Natsionalna prohrama vykhovannya ditey ta uchnivskoyi molodi v Ukrayini (2004). [National program of education of children and students in Ukraine]. *Svit vykhovannya -The world of education*. 4 (5).6-31. [in Ukrainian].

9. Omelchenko, S. O. (2014). Sotsializatsiya ditey i pidlitkiv zasobamy osvitno-vykhovnoyi ozdorovchoyi roboty [Socialization of children and adolescents by means of educational and improving work]. Slovyansk: Vyd. tsentr DVNZ «DDPU» [in Ukrainian].

(Переклад англійською виконала Слабоуз В.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м.Слов'янськ, Україна)

УДК 37.011:613:796

ДМИТРИЄВА Олеся

канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

вул. Батюка, 19, м. Слов'янськ, Донецька обл., Україна, 84116

E-mail: oleseya7@ukr.net

ЗАРУБІЖНІ НАУКОВЦІ ПРО ПОНЯТТЯ “ЗДРОВ’Я” ТА “ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ”

Анотація. В статті автором розкрито сутність поняття „здоров’я” та „здоровий спосіб життя” в зарубіжній науковій літературі”, розглянуто генезис слова „здоров’я” (“health”) та „формування здорового способу життя”, „сприяння покращенню здоров’я” („health promotion”), подано основні типи концепцій здоров’я, що представлені у вигляді чотирьох моделей здоров’я (клінічна модель, модель рольової презентації, адаптивна модель, інтеграційна модель), наводяться дев’ять компонентів (критеріїв) для створення «ідеального» формулювання поняття здоров’я: мовний критерій, ціннісний критерій, цільовий критерій, теоретичний критерій, критерій гомогенності, критерій надійності, критерій виміру, критерій визначеності, критерій простоти. На сьогодні зустрічається сотні різних визначень цього поняття, число яких з роками тільки збільшується. У всесвітньому науковому просторі не існує єдиного загально визнаного тлумачення поняття „здоров’я”, яке б конкретно й універсально відображало сутність цього багаторівневого явища.

Аналіз наукових робіт зарубіжних вчених дозволяє нам зробити висновок, що погляди дослідників щодо тлумачення поняття „здоров’я” та „здоровий спосіб життя” в зарубіжній науковій літературі досить суперечливі, простежується тенденція до розуміння здоров’я насамперед, як стану, здібності та суми фізичних, психоемоційних і соціологічних (© Дмитрієва О., 2019